

10. 5. 2021

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Evropská digitální dekáda

V projevu o stavu Unie dne 16. září 2020 předsedkyně Komise Ursula von der Leyenová oznámila, že „Evropa by si měla zajistit digitální suverenitu společnou vizí EU do roku 2030, založenou na jasných cílech a zásadách“. Předsedkyně Komise položila zvláštní důraz na evropský cloud, vedení v oblasti etické umělé inteligence, bezpečnou digitální identitu pro všechny a výrazně vylepšené infrastruktury dat, superpočítačů a konektivity.

Evropská rada v reakci na to vyzvala Komisi,[\[1\]](#) aby do března 2021 předložila „komplexní digitální kompas“, kterým stanoví digitální ambice do roku 2030, vytvoří monitorovací systém a nastíní klíčové milníky a prostředky k dosažení těchto ambicí.[\[2\]](#)

Digitální kompas

Komise výzvě Evropské rady vyhověla a 9. března 2021 předložila *Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů - 2030 digitální kompas: Digitální transformace Evropy do roku 2030*[\[3\]](#). Tato vize se skládá ze čtyř základních bodů: Dovednosti, digitální transformace podniků, zabezpečená a udržitelná digitální infrastruktura, digitalizace veřejných služeb. Tyto čtyři oblasti jsou součástí Digitálního kompasu pro Evropu,[\[4\]](#) který promítne digitální ambice EU do roku 2030 v podobě „konkrétních opatření prostřednictvím cílů a hlavních milníků robustní společné struktury řízení, včetně systému monitorovacího semaforu, jenž pomůže identifikovat úspěchy a nedostatky projekty zapojujícími více zemí, které využijí investice od EU, členských států i soukromého sektoru. Tento krok má rovněž zásadní význam pro dosažení přechodu na klimaticky neutrální, oběhové a odolné hospodářství. Ambicí EU je dosáhnout svrchovaného postavení na poli digitalizace v otevřeném a propojeném světě. EU rovněž chce provádět digitální politiky, které občanům a podnikům do budoucna přinesou prosperitu v rámci udržitelnější digitalizace zaměřené na člověka. V této souvislosti je třeba se zaměřit i na slabá místa a závislosti, jakož i urychlit investice.“[\[5\]](#)

Evropský komisař pro vnitřní trh Thierry Breton k dokumentu dodal: *„Evropa jako kontinent musí zajistit, aby si její občané a podniky mohli vybírat z nejmodernějších technologií, díky nimž budou mít lepší, bezpečnější a navíc ekologičtější život - za předpokladu, že budou mít rovněž dovednosti k jejich využívání. Po pandemii to je způsob, jak budeme společně utvářet odolnou a digitálně svrchovanou Evropu. To je Evropská digitální dekáda.“*

Digitální Evropa s jasně definovanými cíli pro rok 2030

Evropská unie zahájí evropskou digitální dekádu. Potřebuje společný plán pro digitální Evropu s jasně definovanými cíli pro rok 2030 v oblastech, jako jsou konektivita, dovednosti a digitální veřejné služby. A zároveň musí dodržovat jasné zásady: právo na soukromí a konektivitu, svobodu projevu, volný tok dat a kybernetickou bezpečnost. Zaměří se na tři oblasti. Za prvé: data. Pokud jde o personalizovaná data - mezi podnikem a spotřebitelem -, jednala Evropa příliš pomalu a je nyní závislá na ostatních. To by se v oblasti průmyslových dat nemělo stát. Množství průmyslových dat ve světě se v příštích pěti letech zečtyřnásobí - stejně jako příležitosti, které s nimi přicházejí.[\[6\]](#) Musí dát společně, malým a středním podnikům, začínajícím podnikům a výzkumným pracovníkům příležitost využít svého plného potenciálu. A průmyslová data se při vývoji nových produktů a služeb

mají velkou cenu. Skutečnost je však taková, že 80 % průmyslových dat se stále shromažďuje a nikdy nevyužije. Reálná ekonomika založená na datech je silným motorem pro inovace a nová pracovní místa. A proto potřebujeme tyto údaje pro Evropu zajistit a ve velké míře zpřístupnit. Potřebujeme pro data společné prostory - například v odvětví energetiky nebo zdravotnictví. Ty budou podporou pro inovační ekosystémy, v nichž budou mít univerzity, společnosti a výzkumní pracovníci k datům přístup a budou s nimi moci společně pracovat.

Druhou oblastí jsou technologie - zejména umělá inteligence (AI). Tento svět však potřebuje i pravidla. Musí existovat jasná pravidla pro případy, když něco správně nefunguje. Komise za tímto účelem navrhne příští rok právní předpis. Ten zajistí kontrolu nad našimi osobními údaji, kterou dodnes až příliš často postrádáme. Pokaždé, když nás aplikace nebo webové stránky požádají o vytvoření nové digitální identity nebo o snadné přihlášení přes velkou platformu, nemáme ponětí, co se ve skutečnosti s našimi údaji stane. Komise proto navrhne bezpečnou evropskou e-identitu. Půjde o technologii, pomocí níž si můžeme sami kontrolovat, jak se jaká data používají.

Třetí bod se týká infrastruktury. Datová spojení musí držet krok s rychlými změnami. Pokud usilujeme o Evropu rovných příležitostí, je nepřijatelné, aby 40 % lidí ve venkovských oblastech stále nemělo přístup k rychlému širokopásmovému připojení. Tato připojení jsou dnes předpokladem pro práci a učení z domova, nakupování online a nové důležité služby, které se každým dnem objevují. Bez širokopásmového připojení je v dnešní době stěží možné vybudovat nebo efektivně řídit podnik. Je to obrovská příležitost a předpoklad pro oživení venkovských oblastí. Teprve pak budou moci plně využít svého potenciálu a přilákat více lidí a investic. Posílení investic prostřednictvím nástroje NextGenerationEU je jedinečnou šancí, jak rozšířit připojení do každé vesnice.^[7] Proto chceme investice zaměřit do bezpečného připojení, do rozšíření sítí 5G, 6G a optických sítí. NextGenerationEU představuje také jedinečnou příležitost k rozvíjení soudržnějšího evropského přístupu k otázce konektivity a budování digitální infrastruktury.

Digitální suverenita Evropy

Cílem je digitální suverenita Evropy v malém i velkém měřítku. Na cestě k ní čeká EU proto také obrovská práce spojená s přípravou nástrojů v oblasti evropských právních předpisů.

V rámci evropské digitální strategie „Shaping Europe’s Digital Future“ Komise představila návrh nařízení o digitálních trzích (Digital Markets Act neboli „DMA“),^[8] který zavádí řadu pravidel pro platformy působící jako správci přístupu (takzvaných „gatekeepers“) v digitálním sektoru. Společně s nařízením o digitálních službách (Digital Service Act neboli „DSA“)^[9] přináší komplexní soubor nových pravidel, která mohou zásadním způsobem změnit fungování poskytovatelů služeb informační společnosti. Činnost dotčených digitálních platform je regulována v zásadě ve dvou směrech - vůči spotřebitelům a vůči dalším soutěžitelům.

Návrh nařízení o digitálních trzích (DMA) Komise zveřejnila dne 15. prosince 2020. Dotýká se fungování digitálních společností na jednotném trhu a má za cíl vytvořit rovné podmínky na podporu inovací a konkurenceschopnosti. Stanovuje soubor kritérií pro kvalifikaci velkých online platform - správců přístupu v digitálním sektoru, které zařazuje do kategorie tzv. „gatekeepers“. Tyto společnosti budou muset dodržovat například zákaz diskriminace oproti vlastním službám, povinnost zajistit vzájemnou operabilitu s jinou digitální platformou nebo povinnosti sdílet určité údaje, které poskytují nebo generují v dotčených platformách. Specificky společností označených jako „gatekeepers“ mohou být uložena i nápravná opatření. Každý členský stát by měl vytvořit úřad pro dohled nad dodržováním těchto povinností. Tyto úřady bude podporovat nově vzniklá Evropská rada pro digitální služby. Očekává se, že Evropským parlamentem přijme návrh DMA do roku 2022.

V březnu 2021 přijalo Sdružení evropských regulačních orgánů v oblasti elektronických komunikací

(BEREC)[10] stanovisko k DMA spolu s návrhem zprávy o regulaci ex ante správců přístupu do digitálního světa (která je v současné době otevřena pro veřejné konzultace), v níž dále rozpracovává návrhy BEREC. Již v září 2020 BEREC navrhl model intervence ex ante v reakci na návrh souboru předpisů o digitálních službách a veřejnou konzultaci Nový nástroj hospodářské soutěže (New Competition Tool - NCT).

Člen Komise Thierry Breton pro vnitřní trh 25. března 2021 prohlásil: *„Internet nemůže zůstat 'divokým západem': potřebujeme jasná a transparentní pravidla, předvídatelné prostředí a vyvážená práva a povinnosti. Všechno, co je povoleno offline, by mělo být autorizováno online; a vše, co je zakázáno offline, by mělo být zakázáno online.“* Proto komise navrhla obě nařízení. Nařízení o digitálních službách a nařízení o digitálních trzích zahrnují jednotný soubor nových pravidel platných v celé EU. Vytvoří bezpečnější a otevřenější digitální prostor, který se bude opírat o evropské hodnoty. Mají dva hlavní cíle: (a) vytvořit bezpečnější digitální prostor, ve kterém jsou chráněna základní práva všech uživatelů digitálních služeb a (b) vytvořit rovné podmínky na podporu inovací, růstu a konkurenceschopnosti, a to jak na evropském jednotném trhu, tak na celém světě.

Nová pravidla podle nařízení o digitálních službách (DSA) jsou přiměřená, podporují inovace, růst a konkurenceschopnost a usnadňují rozšiřování menších platform, malých a středních podniků a začínajících podniků. Odpovědnosti uživatelů, platform a veřejných orgánů jsou vyváženy podle evropských hodnot, čímž se občané dostávají do středu pozornosti. Pravidla se týkají: lepší ochrany spotřebitelů a jejich základních práv online; transparentnosti a vytvoření jasného rámce odpovědnosti pro online platformy; podpory inovace, růstu a konkurenceschopnosti v rámci jednotného trhu. Nařízení o digitálních službách obsahuje pravidla pro online zprostředkovatelské služby, které miliony Evropanů používají každý den. Povinnosti různých online hráčů odpovídají jejich roli, velikosti a dopadu na online ekosystém. Významně zlepšuje mechanismy pro odstraňování nezákonného obsahu a pro účinnou ochranu základních práv uživatelů online, včetně svobody projevu. Vytváří také silnější veřejný dohled nad online platformami, zejména nad platformami, které zasahují více než 10% populace EU.

Nařízení o digitálních trzích (DMA) stanoví soubor úzce definovaných objektivních kritérií pro kvalifikaci velké online platformy, jako jsou správcí přístupu v digitálním sektoru, které zařazuje do kategorie tzv. „gatekeepers“. To umožňuje, aby nařízení DMA zůstalo dobře zaměřeno na problém, který má v úmyslu řešit, pokud jde o velké, systémové online platformy. Tato kritéria budou naplněna, pokud má společnost silnou ekonomickou pozici, významný dopad na vnitřní trh a je aktivní ve více zemích EU; má silnou zprostředkovatelskou pozici, což znamená, že spojuje velkou uživatelskou základnu s velkým počtem podniků; a má (nebo brzy bude mít) zakořeněnou a trvalou pozici na trhu, což znamená, že je v průběhu času stabilní.

Jaké budou hlavní výhody nařízení o digitálních trzích?

Obchodní uživatelé, kteří jsou závislí na správcích přístupu v digitálním sektoru při nabízení svých služeb na jednotném trhu, budou mít spravedlivější obchodní prostředí. Inovátoři a nové technologické podniky budou mít nové příležitosti soutěžit a inovovat v prostředí online platform, aniž by museli dodržovat nepřiměřené podmínky omezující jejich rozvoj. Spotřebitelé budou mít na výběr více a kvalitnějších služeb, více příležitostí změnit poskytovatele, pokud si to přejí, přímý přístup ke službám a spravedlivější ceny. Správcí přístupu v digitálním sektoru si udrží všechny příležitosti k inovacím a nabídkám nových služeb. Jednoduše jim nebude dovoleno používat nekalé praktiky vůči obchodním uživatelům a zákazníkům, kteří jsou na nich závislí, aby získali neoprávněnou výhodu.

Nová pravidla stanoví povinnosti pro správce přístupu v digitálním sektoru, tj. co „dělat“ a co „nedělat“, které musí dodržovat při každodenním provozu. Správcí přístupu v digitálním sektoru budou povinni: umožnit třetím stranám spolupracovat s vlastními službami správce přístupu v

digitálním sektoru v určitých konkrétních situacích; umožnit svým firemním uživatelům přístup k datům, která generují při používání platformy správce přístupu v digitálním sektoru; poskytnout společnostem inzerujícím na jejich platformě nástroje a informace nezbytné pro inzerenty a vydavatele k provedení jejich vlastního nezávislého ověření jejich reklam „hostujícím“ správcům přístupu v digitálním sektoru; umožnit svým firemním uživatelům propagovat jejich nabídku a uzavírat smlouvy se svými zákazníky mimo platformu správce přístupu v digitálním sektoru. Naopak správci přístupu v digitálním sektoru nebudou smět: zacházet se službami a produkty nabízenými samotným správcem přístupu příznivěji v žebříčku než s podobnými službami nebo produkty nabízenými třetími stranami na platformě správce přístupu; zabránit spotřebitelům v propojení s podniky mimo jejich platformy; bránit uživatelům v odinstalování jakéhokoli již instalovaného softwaru nebo aplikace, pokud si to budou přát.

Aby bylo zajištěno, že nová pravidla budou držet krok s rychlým tempem digitálních trhů, provede Komise průzkum trhu. To Komisi umožní, aby kvalifikovala společnosti jako správce přístupu v digitálním sektoru a v případě potřeby dynamicky aktualizovat jejich povinnosti pro a navrhnout nápravná opatření pro řešení systematického porušování pravidel nařízení o digitálních trzích. V případě systematického porušování povinností nařízení DMA správci přístupu, mohou jim být uložena další nápravná opatření po průzkumu či analýze trhu. Tyto nápravné prostředky budou muset být přiměřené spáchanému činu. V případě potřeby, a jako poslední možnost, lze uložit nefinanční sankce, které mohou zahrnovat behaviorální a strukturální prostředky, např. prodej (části) podniku.

Evropský parlament a členské státy EU projednají návrh Komise řádným legislativním postupem.[\[11\]](#) Jakmile budou obě nařízení přijata, budou přímo použitelná v rámci celé EU. Český právní řád nicméně bude stát před důležitým úkolem, jak pravidla obou nařízení - o digitálních službách (DSA) a o digitálních trzích (DMA) promítnou do vnitrostátního práva, pravděpodobně v podobě samostatného zákona a souběžně s novelami dalších zákonů (zákona č. [127/2005](#) Sb., o elektronických komunikacích, zákona č. [480/2004](#) Sb., o některých službách informační společnosti a dále do některých ustanovení občanského zákoníku a zákona č. [40/1995](#) Sb., o regulaci reklamy apod.).

Akční plán pro evropský pilíř sociálních práv

Akční plán pro evropský pilíř sociálních práv[\[12\]](#) předvídá cíl pro dospělé - alespoň základní digitální dovednosti na 80% v roce 2030. To má umožnit všem Evropanům plně těžit z blahobytu, který přináší inkluzivní digitální společnost. Přístup ke vzdělání umožňující získání základních digitálních dovedností by měl být právem pro všechny občany EU a celoživotní učení by se mělo stát realitou. Komise předpokládá, že v roce 2030 bude celosvětová konkurence pro talenty tvrdá, protože odborné znalosti zůstanou omezeny a budou představovat rozhodující faktor pro inovaci, růst produktivity a prosperity pro všechny země. Podpora atraktivity EU a režimy podpory digitálních talentů budou proto hrát klíčovou roli v digitální transformaci EU. Navrhovanou úroveň ambicí je, aby do roku 2030, kromě cíle základních digitálních dovedností stanoveného v Akčním plánu pro evropský pilíř sociálních práv, bylo v EU zaměstnáno 20 milionů specialistů na ICT, žen a mužů.

Vynikající a bezpečné připojení pro všechny a všude v Evropě je předpokladem pro společnost, do které se může plně zapojit každý podnik a občan. Dosažení gigabitového připojení do roku 2030 je klíčovým faktorem. I když lze této ambice dosáhnout pomocí jakéhokoli technologického mixu, mělo by se zaměřit na udržitelnější pevné, mobilní a satelitní připojení příští generace, přičemž budou zavedeny velmi vysokokapacitní sítě včetně 5G, založené na rychlém a účinném přidělování spektra a respektování souboru nástrojů 5G sítí pro kybernetickou bezpečnost.[\[13\]](#) Sítě 6G se budou vyvíjet v nadcházejících letech.[\[14\]](#) Z toho plyne ambiciózní a náročný plán, že všechny evropské domácnosti budou pokryty gigabitovou sítí a všechny obydlené oblasti sítěmi 5G.[\[15\]](#)

EU musí současně investovat do nových kvantových technologií. EU by podle názoru Komise měla být „na špičce vývoje kvantových počítačů, které jsou plně programovatelné a přístupné odkudkoli v Evropě, přičemž jsou vysoce energeticky účinné a které budou schopny vyřešit během několika hodin to, co je v současné době vyřešeno za stovky dní, ne-li let“.

Během pandemie COVID-19 se digitální technologie stala nezbytnou pro mnoho podniků. Do roku 2030 budou digitální technologie včetně 5G, Internetu věcí, edge computing, umělé inteligence, robotiky a rozšířené reality základem nových produktů, nových výrobních procesů a nových obchodních modelů založených na spravedlivém sdílení dat v datové ekonomice. V této souvislosti rychlé přijetí a provádění návrhů Komise pro jednotný digitální trh a formování Evropské budoucí digitální strategie[16] posílí digitální transformaci podniků a zajistí spravedlivou a konkurenceschopnou digitální ekonomiku. Rovněž bude muset být sladěn s rovnými podmínkami v zahraničí. Transformace podniků bude záviset na jejich schopnosti rychle a plošně přijímat nové digitální technologie, a to i v průmyslových a služebních ekosystémech, které zaostávají. Podpora EU, zejména prostřednictvím jednotného trhu, programů Digitální Evropa a pro soudržnost, podpoří zavádění a využívání digitálních schopností, včetně průmyslových datových prostorů, výpočetní síly, otevřených standardů, testovacích a experimentálních zařízení. Navrhovanou úroveň ambicí Komise je v tomto rozsahu to, aby do roku 2030 75% evropských podniků využilo služby cloud computingu, big data[17] a umělou inteligenci; více než 90% evropských malých a středních podniků dosáhlo alespoň základní úrovně digitální intenzity; a aby Evropa rozšířila své škálování inovací[18] a zlepšila přístup k financování, což povede ke zdvojnásobení počtu „unicorns“[19] v Evropě.

Do roku 2030 je cílem EU zajistit vše pro to, aby demokratický život a veřejné služby online byly plně přístupny pro všechny, včetně osob se zdravotním postižením, a těžit z nejlepšího digitálního prostředí ve své třídě poskytujícího snadno použitelné, efektivní a personalizované služby a nástroje s vysokými standardy zabezpečení a ochrany osobních údajů. Zabezpečené elektronické hlasování by podpořilo větší účast veřejnosti na demokratickém životě. Uživatelsky přívětivé služby umožní občanům všech věkových skupin a podnikům všech velikostí efektivněji ovlivňovat směr a výsledky vládních aktivit a zlepšovat veřejné služby. Vláda jako platforma, jako nový způsob budování digitálních veřejných služeb, poskytne holistický a snadný přístup k veřejným službám s bezproblémovou souhrou pokročilých funkcí, jako je zpracování dat, AI a virtuální realita (zatímco veřejné služby budou vždy přístupné osobně, úspěšná digitální transformace učiní z digitálního přístupu preferovaný způsob přístupu lidí). Rovněž přispěje k stimulaci nárůstu produktivity evropského podnikání, a to díky dalším efektivní služby, které jsou standardně digitální, a vzor, který motivuje podniky, zejména malé a střední podniky, k větší digitalizaci.

Digitální transformace by měla také umožnit moderní a účinné systémy soudnictví, vymáhání práv spotřebitelů a zvýšenou účinnost veřejného zásahu, včetně vymáhání práva a vyšetřovacích kapacit - to, co je nezákonné offline, je nezákonné také online, a vymáhání práva musí být nejlépe vybaveno pro řešení více a sofistikovanější digitální zločiny.

Komise navrhuje, aby do roku 2030 bylo zajištěno stoprocentní poskytování klíčových veřejných služeb dostupných pro evropské občany a podniky online a všichni evropští občané měli zajištěn přístup k lékařským záznamům (elektronickým záznamům) a 80% občanů k tomu použilo digitální ID.

Digitální občanství a další inspirace

Samotné nasazení digitální infrastruktury, dovedností a kapacit a digitalizace podniků a veřejných služeb nestačí k digitální budoucnosti EU; je rovněž nezbytné umožnit všem Evropanům plně využívat digitální příležitosti a technologie. V digitálním prostoru je nutné zajistit to, aby stejná práva, která platí offline, mohla být plně uplatněna online. Lidé by měli mít nejprve přístup k cenově dostupnému, bezpečnému a vysoce kvalitnímu připojení, být schopni se naučit základní digitální

dovednosti - které by se měly stát právem pro všechny - a být vybaveni dalšími prostředky, které jim společně umožňují plně se podílet na hospodářských a společenských aktivitách dneška a budoucnosti. Rovněž musí mít snadný přístup k digitálním veřejným službám na základě univerzální digitální identity a také přístup k digitálním zdravotnickým službám. Lidé by měli mít prospěch z nediskriminačního přístupu k online službám a také z realizace zásad, jako jsou zabezpečené a důvěryhodné digitální prostory, rovnováha mezi pracovním a soukromým životem ve vzdáleném pracovním prostředí, ochrana nezletilých osob a etické algoritmické rozhodování. Navíc digitální technologie a služby, které lidé používají, musí být v souladu s platným právním rámcem a respektovat práva a hodnoty vyplývající z „evropského způsobu“. Kromě toho by bezpečné a otevřené digitální prostředí zaměřené na člověka mělo být v souladu s právními předpisy, ale mělo by také lidem umožnit prosazovat svá práva, jako jsou práva na soukromí a ochranu údajů, svoboda projevu, práva dítěte a práva spotřebitele.

Digitální zásady vycházejí z primárního práva EU, zejména ze Smlouvy o Evropské unii (SEU), Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU), Listiny základních práv a judikatury Soudního dvora Evropské unie, jakož i ze sekundárních právních předpisů.[\[20\]](#)

Ve svém sdělení se Komise nakonec podrobně zabývá ambicemi EU v oblasti digitalizace a navrhuje její nezbytný pevný rámec. Mělo by zahrnovat vizi založenou na čtyřech hlavních bodech, digitálních principech a řešeních nedostatků kritické kapacity.

Stupeň digitalizace ekonomiky nebo společnosti se ukázal nejen jako kritický základ ekonomické a společenské odolnosti, ale také jako faktor globálního vlivu. Jelikož pandemie zdůraznila, do jaké míry není digitální politika nikdy hodnotově neutrální, nabízí nyní EU díky konkurenčním modelům příležitost prosazovat svou pozitivní vizi digitální ekonomiky a společnosti zaměřenou na člověka. Aby byla evropská digitální dekáda úspěšná, vybudujeme silné mezinárodní digitální partnerství odpovídající čtyřem pilířům našeho kompasu: dovednosti, infrastruktury, transformace podnikání a veřejných služeb. Posílí to schopnost EU prosazovat své vlastní zájmy a poskytovat globální řešení a zároveň bojovat proti nekalým a nevhodným praktikám a zajistit bezpečnost a odolnost digitálních dodavatelských řetězců EU. Do roku 2030 by mezinárodní digitální partnerství mělo vést k větším příležitostem pro evropské společnosti, většímu digitálnímu obchodu prostřednictvím zabezpečených sítí, respektování evropských standardů a hodnot a příznivějšímu mezinárodnímu prostředí pro druh digitální transformace zaměřené na člověka, kterou chceme my i další partneři vidět.

Závěr

Sdělení Komise z 9. března 2021 o digitálním kompasu stanoví jasnou cestu ke společné vizi a akcím, aby Evropa uspěla v digitálním desetiletí doma i ve světě. Zapojení a odhodlání veřejnosti a všech zúčastněných stran je zásadní pro dosažení úspěšné digitální transformace. V této souvislosti zahájí Komise krátce po tomto sdělení rozsáhlý konzultační proces o digitálních principech. Bude spolupracovat s členskými státy, Evropským parlamentem, regionálními a hospodářskými a sociálními partnery, podniky a občany na konkrétních prvcích sdělení během roku 2021, včetně rámce kompasu se specifickými cíli a správou. Komise zřídí fórum zúčastněných stran, které by bylo spojeno s některými aspekty práce na digitálním kompasu 2030. Bude na těchto harmonizačních krocích stavět s cílem navrhnout program digitální politiky normotvůrcům do třetího čtvrtletí roku 2021, a doufá, že do konce roku 2021 dosáhne s ostatními institucemi rozhodného pokroku v prohlášení o digitálních zásadách.

Toto odhodlání Komise má bezprostřední dopad také na právo členských zemí EU, včetně České republiky. Naše zákonodárna moc však musí k úkolům, které jí bude evropské právo delegovat, přistupovat odpovědně, rozvážně, s vysokou odborností a také odpovědností. Nelze například nadále setrvale nedodržovat transpoziční termíny, jako je tomu velmi často doposud.[\[21\]](#)

Objektivně ale nutno konstatovat, že řada právních předpisů s ohledem na záměry Komise, které předložila v rámci digitálního kompasu 2030, se buď připravuje nebo projednává, některé již jsou součástí právního řádu. Jde například o zákon č. [12/2020](#) Sb., o právu na digitální služby a o změně některých zákonů [\[22\]](#), který vznikl jako poslanecká iniciativa na návrh ICT Unie a vyplynul z jejího základního poslání. [\[23\]](#) Zákon v upravené oblasti zastřešuje právní předpisy zahrnující a definující principy digitální agendy ve vztahu k uživatelům služby v České republice. Definuje digitální službu, stanovuje základní podmínky pro její poskytování a využívání a povinnost orgánů veřejné moci takové digitální služby poskytovat. Zabývá se některými nedostatečně systémově řešenými principy, jako je dokládání údajů, elektronická forma úředně ověřeného podpisu a některé další dílčí instituty a práva a povinnosti jak uživatele služby, tak orgánu veřejné moci. V souvislosti s tímto zákonem se pro jeho částečné naplnění změnilo také některé další zákony. [\[24\]](#) Účinnosti nabyl dnem 1. února 2020.

Ve svém sdělení Komise předkládá širokou vizi dalšího vývoje Unie do roku 2030 a dává tím členským zemím inspiraci pro perspektivu cest, po kterých by se EU v postpandemické době a obecně v tomto desetiletí měla společně ubírat. Představuje tak i příklad dalšího zaměření pro Českou republiku, která bude v druhém pololetí 2022 zastávat funkci předsednické země Rady Evropské unie. Po nepříliš (navenek) neúspěšném předsednictví v první polovině roku 2009 by se tak ČR měla usilovně snažit o dobrý výsledek příštího předsednictví v příštím roce. To je pro státní správu velká výzva a odpovědnost a pro odbornou veřejnost příležitost, jak státní správu účelně a s pochopením této „historické úlohy“ plně podpořit.

JUDr. Zdeněk Vaníček

Autor se zabývá problematikou evropského a vnitrostátního práva v oborech elektronických komunikací a tvorby a ochrany obsahu.

[\[1\]](#) Mimořádné zasedání Evropské rady (1. a 2. října 2020) – závěry, část II., bod 6. :

Přechod k digitalizaci v Evropě je zapotřebí urychlit, přičemž v kontextu pandemie COVID19 se tato skutečnost projevuje zvláště zřetelně. Příležitostí, které přechod k digitalizaci nabízí, je nutno využít v zájmu posílení naší hospodářské základny, zajištění naší technologické suverenity, posílení naší globální konkurenceschopnosti, usnadnění ekologické transformace, vytváření pracovních míst a zlepšení života občanů. Díky dosažení skutečně digitálního jednotného trhu vznikne domácí rámec, který evropským společnostem umožní růst a rozšiřovat se. Evropská rada se zájmem očekává návrh aktu o digitálních službách, který by Komise měla předložit do konce letošního roku, a vyzývá Komisi, aby do března roku 2021 předložila komplexní „digitální kompas“, ve kterém budou stanoveny konkrétní digitální ambice EU do roku 2030. Uvedeným kompasem by měl být zřízen monitorovací systém pro evropské strategické digitální kapacity a schopnosti; dále by v něm měly být nastíněny prostředky pro naplnění našich ambicí spolu s klíčovými milníky.

[\[2\]](#) K dispozici >>> [zde](#) a >>> [zde](#).

[3] COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS 2030 Digital Compass: the European way for the Digital Decade, COM(2021) 118 final, Brusel 9. 3. 2021.

[4] Digitální kompas, jehož cílem je promítnout digitální ambice EU do roku 2030 do konkrétních požadavků, obsahuje čtyři hlavní oblasti:

1) Obyvatelstvo s digitálními dovednostmi a vysoce kvalifikovaní odborníci v oblasti digitálních technologií: Do roku 2030 by mělo základní digitální dovednosti ovládat alespoň 80 % všech dospělých a v EU by mělo být zaměstnáno 20 milionů odborníků na informační a komunikační technologie; na těchto pracovních místech by také mělo být více žen.

2) Bezpečné, výkonné a udržitelné digitální infrastruktury: Do roku 2030 by všechny domácnosti v EU měly mít gigabitové připojení a všechny obydlené oblasti by měly být pokryty sítěmi 5G; výroba špičkových a udržitelných polovodičů v Evropě by měla tvořit 20 % světové produkce; v EU by mělo být rozmístěno 10 000 klimaticky neutrálních vysoce bezpečných okrajových uzlů a Evropa by měla mít svůj první kvantový počítač.

3) Digitální transformace podniků: Do roku 2030 by tři ze čtyř společností měly využívat služby cloud computingu, data velkého objemu a umělou inteligenci; více než 90 % malých a středních podniků by mělo dosáhnout alespoň základní úrovně digitální intenzity a počet tzv. jednorozčů v EU by se měl zdvojnásobit.

4) Digitalizace veřejných služeb: Do roku 2030 by měly být všechny klíčové veřejné služby dostupné on-line; všichni občané budou mít přístup ke svým elektronickým zdravotním záznamům a 80 % občanů by mělo používat elektronickou identifikaci.

[5] K dispozici >>> [zde](#).

[6] V této souvislosti je vhodné tuto skutečnost konfrontovat se zasvěceným názorem odboru elektronických komunikací MPO: „Objem dat a s ním přicházející příležitosti jsou samozřejmě zcela nezpochybnitelné. Přináší to ale i značné množství rizik, která nelze opomíjet – hlavně v otázce ochrany duševního vlastnictví. V tomto ohledu existuje příliš velké množství hrozeb, které se snažíme nějakým způsobem sledovat a čelit jim (hlavně za úzké spolupráce a podpory NÚKIB a odboru kybernetické bezpečnosti MZV, a také za nemalého přispění některých zahraničních partnerů).“ Bezpečné ukládání citlivějších a velmi citlivých údajů může potenciálně vést k nadměrnému protekcionismu a tvořit zbytečnou překážku volného obchodu. Jde o hrozby velmi reálné a evropské, jakož i vnitrostátní právo se nějakým způsobem s tímto jevem a také zdánlivým rozparem musí objektivně vypořádat.

[7] Next Generation EU je dočasný nástroj obnovy v hodnotě 750 miliard €, který má pomoci napravit bezprostřední hospodářské a sociální škody způsobené koronavirovou pandemií. Evropa tak podle představ Komise „vyjde z pandemie covidu-19 ekologičtější, digitálnější, odolnější a lépe přizpůsobená současným i budoucím výzvám“. Komise hodlá investovat 20% prostředků z nástroje NextGenerationEU do digitálních technologií.

[8] Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o spravedlivých trzích otevřených hospodářské soutěži v digitálním odvětví (akt o digitálních trzích), COM(2020) 842 final, Brusel 15. 12. 2020 k

dispozici >>> [zde](#).

[9] Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o jednotném trhu digitálních služeb (akt o digitálních službách) a o změně směrnice 2000/31/ES, COM(2020) 825 final, Brusel 15. 12. 2020 k dispozici >>> [zde](#).

[10] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1971 ze dne 11. prosince 2018 o zřízení Sdružení evropských regulačních orgánů v oblasti elektronických komunikací (BEREC) a Agentury na podporu BEREC (Úřad BEREC), o změně nařízení (EU) 2015/2120 a o zrušení nařízení (ES) č. 1211/2009, Úř. věst. EU L 321, 17. 12. 2018, s. 1-35.

[11] Postup spolurozhodování byl poprvé zaveden v roce 1992 a jeho použití bylo rozšířeno v roce 1999. Přijetím Lisabonské smlouvy byl přejmenován na řádný legislativní postup a stal se hlavním rozhodovacím postupem používaným pro přijímání právních předpisů EU. Vztahuje se na přibližně 85 oblastí politiky. Právní základ představují články 289 a 294 Smlouvy o fungování Evropské unie.

[12] Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů - Akční plán pro evropský pilíř sociálních práv, COM(2021) 102 final, Brusel 4. 3. 2021.

„Zatímco překonáváme pandemii, připravujeme nezbytné reformy a zrychlujeme dvojí, zelenou a digitální transformaci, domnívám se, že je čas rovněž přizpůsobit sociální pravidla. Soubor pravidel, který zajišťuje mezigenerační solidaritu, odměňuje podnikatele, kteří se starají o své zaměstnance, zaměřuje se na pracovní místa a otevírá příležitosti a staví dovednosti, inovace a sociální ochranu na stejnou úroveň.“

Předsedkyně Komise von der Leyenová v proslovu v Evropském parlamentu, 20. ledna 2021.

[13] Komise zajistí, aby účast na programech financování EU v příslušných technologických oblastech byla podmíněna dodržováním bezpečnostních požadavků stanovených v příslušných programech EU, včetně programů vnějšího financování a finančních nástrojů EU, a aby byla v souladu s přístupem v souboru nástrojů EU o kybernetické bezpečnosti pro síť 5G.

[14] Aby přispěla k tomuto cíli, přijala Komise návrh na zahájení společného podniku pro inteligentní síť a služby za účelem koordinace výzkumných a inovačních činností týkajících se technologií 6G v rámci programu Horizont Evropa a iniciativ zavádění 5G v rámci digitálního nástroje pro propojení Evropy a dalších programů. K dispozici >>> [zde](#).

[15] Tato ambice pokračuje na cestě navržené ve sdělení Komise z roku 2016 a v něm stanovených cílů pro rok 2025: Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů - Připojení pro konkurenceschopný jednotný digitální trh - na cestě k evropské gigabitové společnosti, COM(2016) 587 final, Brusel 14. 9. 2016.

[16] V tomto kontextu půjde například o strategii EU v oblasti kybernetické bezpečnosti pro digitální dekádu, nařízení o digitálních službách (DSA) a nařízení o digitálních trzích (DMA), evropskou digitální identitu, akční plán pro média a audiovizuální oblast, akční plán evropské demokracie,

strategii digitálního financování, strategii pro data a umělou inteligenci, platformu pro regulace podnikání a regulace geografického blokování.

[17] Velká data ([anglicky](#) big data, česky někdy veledata) jsou podle jedné z možných definic [soubory](#) dat, jejichž velikost je mimo schopnosti zachycovat, spravovat a zpracovávat data běžně používanými [softwarovými](#) prostředky v rozumném čase.

[18] Škálování inovací je proces, který vede k širokému využívání inovací. Je to považováno za poslední krok po objevu, důkaz koncepcce a pilotní inovace. V podnikání se často používá jako maximalizace provozního rozsahu produktu.

[19] V podnikání se tak nazývá soukromá startupová společnost v hodnotě přes 1 miliardu USD. Termín vytvořil v roce 2013 Aileen Lee a vybral mýtické zvíře, které představuje statistickou raritu takových úspěšných podniků. Decacorn je slovo používané pro tyto společnosti nad 10 miliard dolarů, zatímco heptacorn se používá pro takovou společnost v hodnotě přes 100 miliard dolarů. Komise tímto termínem rozumí: 1) společnosti založené po roce 1990, které měly IPO nebo obchodní prodej vyšší než 1 miliardu USD, a 2) společnosti, jejichž hodnota byla v posledním soukromém podniku oceněna na 1 miliardu USD nebo tuto hodnotu přesahující (to znamená, že ocenění nebylo potvrzeno v sekundární transakci).

[20] Např. směrnice o prodeji a zárukách pro spotřebitele, směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/882 o požadavcích na přístupnost u výrobků a služeb, evropský kodex pro elektronické komunikace, směrnice o audiovizuálních mediálních službách, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1724, kterým se zřizuje jednotná digitální brána pro poskytování přístupu k informacím, postupům a k asistenčním službám a službám pro řešení problémů a kterým se mění nařízení (EU) č. 1024/2012 nebo zákon o kybernetické bezpečnosti, jakož i právní předpisy, která byly navrženy a měly by být rychle přijaty spoluzákonodárci EU a ratifikovány vnitrostátními parlamenty, jako je nařízení o digitálních službách a nařízení o digitálních trzích.

[21] Například: 1. Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1808 ze dne 14. listopadu 2018, kterou se mění směrnice 2010/13/EU o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb (směrnice o audiovizuálních mediálních službách) s ohledem na měnící se situaci na trhu; do českého právního řádu se transponuje zákonem o službách platform pro sdílení videonahrávek a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o službách platform pro sdílení videonahrávek), jehož návrh vláda předložila Poslanecké sněmovně 26. srpna 2020 a téhož dne byl rozeslán poslancům jako sněmovní tisk 981. Členské státy EU měly tuto směrnici transponovat do svých právních řádů do dne 19. září 2020. 2. Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1972 ze dne 11. prosince 2018, kterou se stanoví evropský kodex pro elektronické komunikace (přepřepované znění); transpozice podle článku 124 směrnice proběhne v ČR zákonem, kterým se mění zákon č. [127/2005](#) Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony ; sněmovní tisk 1084. Nová pravidla platí od 21. prosince 2020; podle článku 124 směrnice „členské státy přijmou a zveřejní do 21. prosince 2020 právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí. Členské státy budou tyto předpisy používat od 21. prosince 2020“. V obou případech lhůty k transpozici ČR nesplnila. 3. Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 ze dne 17. dubna 2019 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES; směrnice by měla být transponována do českého právního řádu nejpozději do

7. června 2021 a již dnes je celkem zřejmé, že se to pravděpodobně nestihne. Po přijetí vládou ČR zbývá ještě přednostní projednání zákona v PSP ČR, schválení v Senátu, podpis prezidenta a publikace ve Sbírce zákonů.

[22] Vyhlášen 17. ledna 2020 v částce 5 Sbírky zákonů.

[23] Posláním ICT UNIE je být respektovanou profesní organizací ICT průmyslu odstraňující bariéry brzdící rozvoj informačních a komunikačních technologií ve prospěch spotřebitelů. Chceme být partnerem i oponentem vládě České republiky v projektech podporujících směřování k evropské informační společnosti a modernímu výkonu státní a veřejné správy pracující efektivně pro občany i podnikatelský sektor.

[24] Zákon č. [106/1999](#) Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů ; zákon č. [365/2000](#) Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů ; zákon č. [500/2004](#) Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů ; zákon č. [634/2004](#) Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů ; zákon č. [21/2006](#) Sb., o ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a o ověřování pravosti podpisu a o změně některých zákonů (zákon o ověřování), ve znění pozdějších předpisů ; zákon č. [300/2008](#) Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů ; zákon č. [111/2009](#) Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů ; zákon č. [181/2014](#) Sb., o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů (zákon o kybernetické bezpečnosti), ve znění pozdějších předpisů ; zákon č. [250/2017](#) Sb., o elektronické identifikaci.

Zákon zrušil vyhlášku č. [469/2006](#) Sb., o formě a technických náležitostech předávání údajů do informačního systému o datových prvcích a o postupech Ministerstva informatiky a jiných orgánů veřejné správy při vedení, zápisu a vyhlásování datových prvků v informačním systému o datových prvcích (vyhláška o informačním systému o datových prvcích) a vyhlášku č. [528/2006](#) Sb., o formě a technických náležitostech předávání údajů do informačního systému, který obsahuje základní informace o dostupnosti a obsahu zpřístupněných informačních systémů veřejné správy (vyhláška o informačním systému o informačních systémech veřejné správy).

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc duben 2026](#)
- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc březen 2026](#)
- [Novelizace nařízení EU o odlesňování \(EUDR\)](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Doručování soudních písemností ze zahraničí do ČR](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc únor 2026](#)
- [Digital Fairness Act a influencer marketing - cesta ke konci roztříštěnosti regulace?](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc leden 2026](#)